

ELŐSZÓ

Majd eljön a hajfodrász, a tavasz,
S az agg föld tán vendégajat veszen,
Virágok bársonyába öltözik.
Üvegszemén a fagy fölenged,
S illattal elkendőzött arcain
Jókedvet és ifjúságot hazud:
Kérdjétek akkor ezt a vén kacért,
Hová tevén boldogtalan fiait?

Arany János: *Előszó* (részlet)

I. Az ESA második csillagközi kutatóhajója, a *Felfedező* visszatérőben volt a Földre.

Ormótlan monstrum volt ez az űrhajó; egyáltalán nem szép, a legénységét három fáradt űrhajós alkotta. Az utolsókat rúgták a navigációs műszerek, akadoztak a „szürke technológiával” készített hajtóművek, meglazultak a szegecskötések, a burkolat csúnya volt és horpadt. Hosszú út ért véget ezekben az órákban, a hajó hét éve hagyta maga mögött az Alfa Centauri harmadik világát, a ködös Chairont.

Egy orosz, egy francia és egy angol űrhajós vágott neki az űrnek 2012-ben, amikor az Euro-arábiai Unió elnöke még George Willocke volt, és az unió diplomáciai konfliktusban állt Kínával s az Amerikát demilitarizáló „szürkek”-kel... Az USA elpusztításától sokkolt, és a háborús tömeggyilkosságoktól meggyötört nemzetek mégis a nyári olimpiára készültek.

Nem volt jó nyár...

Jack Waniton kapitány néha visszaidézte azokat az éveket, amikor a London melletti űrkikötőben a felszállást elrendelő parancsot várta; azt a tüzet kereste a lelkében, amivel gyakor az űrrepülés mellett eljegyezte magát. De a fiatalkori vágyakozás eltűnt, elolvadt mint a melasz az egyiptomi teában...

Tizenhét éve indultak el Európából, és egyikük sem fiatalodott azóta. Mind gyakrabban gondoltak azokra az évekre, amelyeket örökre elrabolt tőlük az űr meghódításának ábrándja.

– A Föld feltűnt a monitorokon – jelentette Philippe Langroise százados, a francia navigátor. Waniton meglepődést színélve felvonta az egyik szemöldökét.

– Igen, már elég közel vagyunk a kapcsolathoz – felelte, kitérve az érzelemnyilvánítás elől. Halk, rutinos hangja egy időre megnyugtatta a többieket. Waniton jól bánt az életkorából származó tekintéllyel.

– Lassacskán megpróbálkozhatnánk a rádióval – vélte Irina Sztrugakova, a pilóta. Harminchtedik életével ő volt a legfiatalabb hármójuk közül.

– Várj még pár percet, Irina... – hezitált Waniton. – Nekik kell elsőként üdvözölniük minket. Sokkal jobbak a műszereik és erősebb a rádiójuk, tulajdonképpen nem értem, miért nem kaptunk eddig is üdvözlő jelzéseket. Bár lehet, hogy nagy a zavarás... Mennyire terheltek a fékezórakéták?

– Ötven százalékon vannak.

– Pálya?

– Parabolikus, de szűkül. Belül vagyunk a Mars pályavonalán.

– Philippe... Interferencia?

– Az Alfa vonalán elég kicsi, a többiben meglehetősen sok.

– Értem. Mit gondolsz, Irina? Lehetséges, hogy meteoroknak hisznek minket? – a nő figyelmét nem kerülte el, hogy a kapitánynak már nem nyugodt annyira a hangja.

– Nem hinném, George. Nem nézhetnek meteoroknak minket.

– Miért? A komputer szerint a hajó tett egy kitérőt a mélyálom alatt, így nem a várt pályáíven érkezünk. Talán ezért...

– Akkor sem, kapitány – rázta a fejét az orosz lány. – Négy évig dolgoztam Houstonban, mielőtt a szürkék porrá bombázták volna a várost. Racionálisan kell tekintenünk a dolgokat. Tizenhét év telt el, George! Az üdvözlő szavak hiányára a legvalószínűbb magyarázat alighanem az, fiúk, hogy egész egyszerűen... elfelejtettek minket.

II.

Waniton elfordult a Föld pompás látványától.

– Nézzük át még egyszer – dörgölte meg a halántékát. – És lássuk, mit tehetünk. Nem könnyű a döntés, mert csak egyetlen le- illetve felszállásra elég üzemanyagunk maradt. Várom az ötleteket.

Mély csend.

– Ha elképzelhető lenne, azt mondanám, eltévesztettük a bolygót – foglalta össze a tapasztaltakat Irina.

– Csakhogy nem elképzelhető – szúrta a fogai között, halkan Philippe.

– Így van, de meg kell néznünk az összes lehetőséget – Waniton higgadt maradt. – Be kell kalkulálnunk az összes fontos tényezőt, le kell vonnunk a következtetéseket, ki kell választanunk a leginkább valószínű megoldást, s cselekednünk *kell*. – Ismét a fojtó, kényelmetlen szótlanúság. A kapitány nyelt egy jókorát, mintha ezzel nyugtázná a gondolatmenetét. Végül túl hosszúvá nőtt a csend.

– Összefoglalom a tényeket. A Föld pályája, ha lényegtelen mértékben is, de átalakult. A kontinensek formája épphogy csak felismerhető, a külső szenzoraink klimatikus változásokat jeleznek. Rádióadás nem fogható, és nem látunk műholdakat sem. Kérdés: hová tűntek a Föld nagyvárosai? Kérdés: hogyan lehetséges, hogy megváltozott a földrészek helyzete és alakja? Kérdés: valóság-e mindez?

– Nekem úgy tűnik, mintha lényegesen több idő telt volna el tizenhét évnél – vette közbe Irina. – A főkomputer még nem végzett a számításokkal, de úgy tűnik... más a csillagok állása is. A bolygórendszer egyéb paraméterei többé-kevésbé megegyeznek... Tíz bolygó alkotja a belső rendszert, ezek minden tekintetben azonosak a Naprendszer ismert égitesteivel, a látványuk is hasonló. Egyedül a Szaturnusz gyűrű-rendszere változott számottevő mértékben, és látszólag hiányzik a Mars nagyobbik holdja. Az óriásbolygók gyűrűi hézagosak...

– Jack! – kiáltott fel Langroise a távcső mellől. – Nem tíz bolygó! Nincs meg a Plútó! Hiányzik a Plútó!

A kapitány felkapta a fejét, az ellenőrző műszerekhez lökte magát. A szörnyű balsejtelem, amelyet titkon egy évtizede magában hordozott, beigazolódni látszódott. Valami megváltozott idehaza.

– Ismételd a szkennelést! – adta ki az utasítást. – Ha nem sikerül, használd a teleszkópot, hátha találsz valamit...

De a torkán akadt a szó, mert a csillaghajó alatt a Föld lassan éjszakába fordult, s ő megpillantotta az ismeretlen világvárosok fényeit.

III. – Egyetlen megoldás van – tért vissza eszme-futtatásuk elejére Waniton hosszú órákkal később, az orbitális pályára állt *Felfedező* vezérlőtermében. – Meg kell próbálnunk elfogadni a dimenziócsúszás gondolatát. A felismert változások egyértelműen adódnak az átszámított téregyenletekből.

– Eszerint egy másik univerzumban lennénk? – kérdezte szkeptikusan Irina.

– Igen – vélte Langroise. – Mivel a fénysebesség nyolcvan százalékaival repültünk, az űrhajónk átstrukturálta és meggömbítette a téridőt mind a célsillagig tartó út, mind a visszatérés során. Nem tudom, mennyire sértettük meg a kontinuumot, az mindenesetre tény, hogy utunk a számítottnál sokkalta tovább nem tarthatott. Ebből egyenesen következik, hogy a hajónk gravitációs kútba került a csúcsebesség közelében, ez a kút azonban nem volt olyan mély, mint az Einstein-elméletben szereplő kollapszusoké. Ez így érthető. Azt azonban senki sem gondolta volna, még maga Einstein sem, hogy a dimenzió- és világegyetem váltáshoz nem szükséges elérni a szingularitást, elég mindössze megközelíteni az eseményhorizontot, kellő sebességnél a meggyengült téridő egy másik világegyetembe szakad. Legalábbis... azt hiszem.

– Maradjunk a tárgynál – szólt közbe Waniton. – Ami a szingularitás hatását illeti, én nem bonyolódnék fejtegetésekbe, a többi tekintetében azonban hajlok az egyetértésre.

– De még akkor sem világos, miként lehet két valóság között ekkora hasonlóság – vetette közbe Irina.

– Pedig egyszerű – Langroise a központi számítógéphez lebegett. – Két évig hallgattam fraktálgeometriát a párizsi akadémián, mielőtt az ESA-hoz kerültem. Nézd meg ezt az ábrát – beírt pár számot a komputerbe, futtatott egy programot, és színes rajz jelent meg a képernyőn. – Ezt nevezik Mandelbrot-halmaznak. A Mandelbrot geometria kozmikus viszonyokra való kiterjesztésével a hasonlóság egyszerűen magyarázható.

– Nem tudnád érthetőbben? – nyüglődött Irina.

– Azt hiszem, tudom – válaszolt Langroise. – Ha egy „z” értékhez önmaga négyzetét és egy „c” értéket rendelünk, a kialakuló halmaz lefedhető lesz önmaga kicsinyített másolataival, amelyek minden tekintetben nagyon hasonlítanak, csaknem hajszálnyira megegyeznek az eredeti egésszel. Kétféle irányban is vizsgálhatjuk a halmazt, mehetünk az egyre apróbb részek felé, a nullához tartva, és közelíthetünk a végtelen felé is. Bármelyik irány mellett döntünk, az eredmény egyetlen alakzat lesz, amely végtelenszer tartalmazza önmagát. Minden az alapképlettől függ. Ha a világegyetemet mint fraktálobjektumot vizsgáljuk, a párhuzamos, árnyalatokban eltérő világegyetemek léte törvényszerűnek adódik. Ám van pár érv, amely amellett szól, hogy ez a világmodell mégis képtelenség, ilyen a planck-szám...

– A fenébe a kvantummechanikával, Philippe! – fortyant fel Waniton. – Itt ragadtunk egy idegen világban! Minden spekuláció felesleges.

– A logika egyetlen lehetőséget enged nekünk, kapitány – sóhajtotta Irina. – Le kell szállnunk a bolygó felszínére, és ki kell derítenünk, hol is vagyunk valójában. S meg kell tudnunk azt is, hogy kivé vagy mivé lehetünk itt egyáltalán – és a kapitány tudta, hogy a fiatal lány most nem a hazaút, hanem a letelepülés mellett érvel.

IV. Beszálltak a *Felfedező* kompjába.

– Fél perc a startig – jelentette a pilótánő. – A rakéták előmelegítve, minden zöld. Az egyetlen gond, ami a leérkezés után adódhat, hogy a terepjáró hűtő-rendszere elromlott a Centauri Alfájánál.

– Kibírjuk nélküle – felelte Waniton, és legszívesebben káromkodott volna, de nem akarta idegesíteni a többieket.

– A robotpilóta előkészítette a kompot a *Felfedező* elhagyására – folytatta Irina. – Mindenki koncentráljon a feladatára! Tíz másodperc. Nyolc. Négy... Kilökődés!

Enyhe lökés kíséretében levált a sikló az anyahajóról, majd nemsokára beindultak a saját fűvókái is. Waniton Irinát figyelte, hogyan keresi a nő a legmegfelelőbb leszállási ablakot. Remek pilóta volt, azonban egy kicsit túl szenzitív; sajnos sokszor zokon vette Langroise otromba vicceit, s jelentéktelen szurkálódását. A francia sosem tudott napirendre térni afelett, hogy úrkutatás tekintetében lekörözték az oroszokat, s mindig heccelte a lányt. Waniton, hogy oldja a feszültséget, gyakorta mondogatta Irinának, hogy Langroise idegenkedése az oroszoktól alighanem még a napóleoni háborúk korából való. Irina azonban el sem mosolyodott ezen.

– Két perc a légkörbe érkezésig – tájékoztatta őket a nő. – Kapcsoljátok be magatokat, mert lehet, hogy rázós leérkezésünk lesz!

– Hogyhogy rázós leérkezésünk? – kérdezte zavarodottan Langroise.

– A központi számítógép szerint a jobb csűrőlapunk akadozik. Nem tudom, miért most derül ki... Alighanem az éghajlat ártott meg neki, az évekig tartó savas esők a Chaironon.

– Koncentrálj a repülésre – utasította a nőt Waniton. Irina bólintott, és elhallgatott.

A landolás végül a szokott módon zajlott le. Szerencsére a csűrőlap nem okozott komolyabb gondokat, bár a leszállópálya hiánya megkeserítette az utolsó levegőben töltött perceiket. Irina végül az esőerdők közé ékelt furcsa, hosszúkás tisztásra tette le a *Keringőt*, hatalmas kőmonolitok közé. Mindnyájan tisztában voltak azzal, hogy már csak egyetlen felszállásra elég üzemanyaguk maradt.

– Nem vettek észre minket – állította magabiztosan Irina, amikor a földet érés után leemelte a fejéről a sisakját. Nem közelítette meg egyik levegőből észrevett nagyvárost sem. Mindazonáltal rég nem látott, boldog mosoly jelent meg az ajkán: végre. Hosszú idő után ismét *otthon* voltak.

V. Órákon át mocsaras vidéken robogtak. A terepjáró lánctalpai mély árkokat vájtak a sárba, a jármű aratógépként tarolta le az első látásra rendíthetetlennek tűnő növényssereget. A három úrhajós némán rázkódott a kijelölt helyén, a zötykölődést már megszokták, azt azonban még nem, hogy a bolygó, amelyen utaznak, a Föld.

A körülöttük elsuhanó táj ismerős volt, dél-amerikai esőerdőre hasonlított. A levegő párás volt, a láthatár csekély, úgy haladtak a környező növények között, mint egy sárlabdáját toló szkarabeusz.

– Állj! – kiáltotta Langroise, mire Irina a fékre taposott. Langroise volt a navigátor, ő kezelte a terepjáró kommunikációs- és lokátorrendszerét. Állandóan különböző

kijelzőket és monitorokat figyelt, hogy még idejében ki tudja szűrni a veszélyeket. Így szokták meg, még a másik csillagnál. Most azonban nem maradt ideje, hogy bővebb magyarázattal szolgáljon a veszély természetéről, mert úgy tűnt, Irina is észrevette, amit a biztonsági detektorok is túl későn: a sorozatos esőktől meglazult egyik sárdarab megindult a súlyos láncfalpak alatt, és a jobb oldalt elhelyezkedő mély árok felé omlott. Az orosz nő hiába kormányozott gyorsan ellen, a talajomlás láncreakciószerűen továbbterjedt, és az addig szilárdnak hitt barna agyagdarabok magukkal kísérték a nehéz páncélost a mélybe. A *Kihívó* hirtelen oldalára dőlt, és hosszan csúszott, mielőtt a láncfalpakat megfogta volna a feltorlódott sár.

– Mi történt? – vonta kérdőre a nőt Waniton.

Irina bal kezével végigtapogatta megrándult nyakát, aztán kissé hátrafordulva kényszeredett grimaszt vágott.

– A legjobbakkal is megesik – felelte. – Talajomlás. Ha jól látom, egy árokba kerültünk.

Langroise egy dühös mozdulattal kilökte a páncélkocsi tetőlemezét. A tetőtéri résen át lassan beáramlott a terepjáróba a kinti kékes, ködszerű pára, amely Wanitonnak a Chairont juttatta eszébe, a bolygó ennél sokkal barátságatlanabb dzsungelait, a ragadós végtagú chaironidákat. Hány és hány csatát vívtak velük egy-egy felfedezőút során a továbbhaladásért? Hány és hány órát töltöttek ott is az esőben a felborult *Kihívó* körül...

– Azt hiszem, van egy település a közelben – vélte Irina, a lokátor kijelzőjét vizsgálva. Langroise időközben elhagyta a szerencsétlenül járt terepjárót, és a környező fák között kutatott kövek és erősebb ágak után. – Az alsószínti radar jól mutatja az elhelyezkedését – folytatta az orosz. – A számítógép már ki is írta a távolságát. Nagyjából nyolc kilométerre fekszik, tőlünk északra.

Waniton tépelődött.

– Értem. Többet nem tudhatunk meg róla?

– Amíg le nem tört a parabolaantenna, össze voltunk kapcsolva a *Felfedező* főkomputerével... Az anyahajó kamerái a faluban embereket rögzítettek.

– Remélem, nekünk nem kell még egyszer „rögzítenünk” őket... – morogta a fogai között Waniton, majd a franciát követve kimászott a megdőlt terepjáróból, még látta a szeme sarkából, hogy Irina követi.

– Hozd az irányjelzőt – szólt hátra, és egy pillanatra megpihent a vastag jármű páncélozott tetején. Irina visszafordult, hamarosan újabb szerkezettel tűnt fel.

– Annak semmi értelme, hogy elkezdjünk dolgozni a terepjáró talpra állításán. Meg kell találnunk azt a települést. Csak nyolc kilométer.

– Vadállatok között, földúton – felelte fanyalogva Langroise.

Waniton komoran maga elé meredt.

– Kapcsolatot kell keresnünk velük – morogta magában. – És ez egyáltalán nem lesz könnyű.

Körülöttük a talaj csak gőzölgött, gőzölgött.

VI. – Egy bizonyos Mr. Waniton keresi, hölgyem – lépett a hivatalnok az irodába. Középkorú férfi volt, ősz, öreg szolga. Sztrugakova nemcsak megbecsülte, de mindvégig maga mellett tartotta az eltelt tizenöt év során.

– Waniton? Hm... Küldje be! – a nő ledobta a magazint, amit olvasott. Éppen az ősi civilizációk technikájáról írt benne valaki, de nem értett túlságosan a témához.

Negyvenkettedik emeleti irodájának ablakához lépett. Waniton. Már legalább tíz éve nem látta a valamikori kapitányt, talán azóta, hogy elkezdte gyártatni a termopaneleket. Az üzlet sok idejét lekötötte akkoriban, és így akarata ellenére is megfedkezett a legközelebbi barátairól, akik ráadásul... Vajon mit akarhat az öreg? – tűnődött. Tíz éve, hogy nem kereste őt, a legutolsó hírei szerint valamilyen tudóscsoportot alapított odaát, a másik kontinensen.

– Örülök, hogy látlak, Irina – lépett halkán a terembe az egykori parancsnok, mögötte az ősz hivatalnok kihátrált, bezárta a párnázott ajtót.

– Isten hozott – Irina továbbra sem fordult el az ablaktól, a hideg orosz gög még mindig uralkodott az elméjén.

– Megértem, hogy sértődött vagy. Bár... azért reméltem, mostanra el tudtad felejteni a sértéseket, amiket a fejedhez vágtam.

– Nagyon mélyre süllyedtél akkor, George.

– Elragadtak az indulataim.

Irina visszalépdelt az íróasztalához. Leült a kemény, faragott tölgy mögé.

– Gondolom, akarsz valamit.

Waniton összekulcsolta a mellkasa előtt a kezét, az ablakhoz lépett. Láthatóan nehezeére esett beszélni, akadozva jöttek ki a szavak.

– Átolvastam Philippe könyvét. Találtam benne valamit, ami más megvilágításba helyezi a történeteket.

– Nem kell mentegetődnöd. Nincs rá szükség.

– Azt hiszem, igazad van... de azt gondolom, ez fontos. – Csend. – Látom, megszedted magad.

– Igen. Beadtam néhány szabadalmat, terveket pár mindennapos használati tárgyról. Egyenirányítók, termopanelek stb. stb. Megélek belőle. Az itteniek nem értik, mitől működnek a szerkezeteim, de használják őket. És te? Neked sikerült beilleszkedned?

– Tudod, Irina, engem sosem érdekelt a kereskedelem. Egy ideje jobban vonzódtam az elméleti fizikához, úgyhogy megpróbálkoztam vele. Komolyan érdekelni kezdett, mennyiben tér el ennek a világnak a fizikai felépítése a miénktől.

– És? Mire jutottál?

Waniton nagyot sóhajtott.

– Éppen erről akartam beszélni veled.

VII. Waniton elővett egy könyvet a táskájából. Belelapozott. Érdeklődést színlelve tanulmányozta az oldalakat, de Irina biztos volt benne, már tucatszor olvasta őket.

– Philippe könyve? – kérdezte a nő.

– Dedikálta nekem, mielőtt meghalt. Minden fejezetét ismerem. Azonban... az előszót mindaddig más szempontok szerint olvastam...

Waniton elhallgatott, aztán újra folytatta.

– Sokáig nem értettem, miért lett Philippe öngyilkos ezen a bolygón, ahol az emberek boldogok, és mindenki jól érzi magát. Ha kimész a parkba gyerekzsivajt hallasz és különböző korosztályba tartozó boldog párokat láatsz. Az emberek a munkájukat örömmel végzik. A fotometrikus hipermeghajtást használó csillagflotta a Galaxis határait ostromolja, kolóniákat hoztak létre a világűrben, csillagokat neveztek el: Kartínia,

Cinnées, Anreas, Extalior... Az emberek elégedettek és boldogok. És amikor ránk találtak, és megtudták, honnan jöttünk, honnan jöhettünk, velünk is megosztották ezt a boldog állapotot. Emlékszel?

– Hát persze. Különleges pillanat volt. A régi világ utáni minden nosztalgiam eltűnt, most sokkal jobban érzem magam, mint a mi Földünkön valaha.

– Sokáig én is ezt éreztem. Nem töprengtél még rajta, miért lettünk egyszeriben boldogok?

– Mert a mi régi világunk rossz volt, ez pedig jó.

– De tudod-e mi a rossz és mi a jó?

– Igen, Jack, nagyon jól tudom, mi a rossz és mi a jó. Téged például leszoktattak az ivásról, ami rossz, és ez jó.

A kapitány elengedte a füle mellett a sértést.

– És azon gondolkodtál már, Irina, hogy közöttünk miért nem működnek úgy a dolgok, mint régen?

– A szerelmünkre célozol? Találtam valakit, aki nem olyan, mint te. Meg kell végre értened, Jack, lépj túl ezen. Inkább velem töltöm az időmet, mint veled, neki szültem gyereket, vele akarom leélni az életem, ami jó.

– És arra emlékszel... hogy nálunk, odahaza, a régi Földön mi volt a jó...?

A nő összevonta a szemöldökét.

– Nem... nem egészen értelek. Ne csináld ezt, Jack. Kevés az időm, úgyhogy ne állíts rejtvények elé, hanem mondd el, amit akarsz, aztán hagyd egyedül.

Waniton sóhajtott.

– Leülhetek?

Válaszra sem várva maga alá gördített egy széket, helyet foglalt, s úgy kezdett bele a mondanivalójába, mintha egy elmúlt élet összes bűne a lelkét terhelné.

– Jó és rossz... magam is csodálkoztam, amikor a megérkezésünk után egy évvel elmúltak a gondjaim, megoldódtak a problémáim, és... boldognak éreztem magam. Még a veled való szakítás sem viselt meg különösebben, úgy éreztem nincs is baj, a szakítás valami jó... s láttam, hogy mások is így vélekednek a környezetemben, minden rendben volt velem, s rendben volt a világgal. Az egyetlen be nem illeszkedő, be nem illeszthető folt Langroise volt, a francia örült dolgokat vágott a fejemhez. Lótuszszőnyeg, bambának és tunyának titulált, s folyton azt hajtogatta, nem látok a szememtől. Nem értettem, mi történik vele. Folyton sápadt volt, beteges, a szeme alatt mélykék karikák voltak. Depresszióról panaszkodott, és azt mondta, haza akar menni, tudod... *haza*, mert elege van ebből a világból. És... akkoriban nem értettem őt. Úgy viselkedtem, mint bárki más, rossznak ítéltam a társaságát és elkerültem őt. Három évvel később ért utol a hír a könyvről, amelyben megosztotta ezzel a társadalommal az utazásunk történetét. Két év múlva meghalt. Öngyilkosság. Nem tudtam hova tenni az ügyet, s nem is foglalkoztam vele sokat. Azonban azt hiszem, nem természetes úton halt meg.

A terembe robotszolga lépett, ami megzavarta a kapitányt. A gépinas frissítőt szolgált fel, aztán magára hagyta őket.

– Azt akarod ezzel mondani... – töprengett Irina –, hogy félreismertük ezt a világot? Tizenöt éve élek itt, és még soha nem éreztem ilyen jól magam a bőrömben. Azt csinálom, amit akarok, és azzal foglalkozom, amivel mindig is szerettem volna. Ez a világ tudja mi a jó és mi a rossz, így minden boldogtalanság orvosolható.

Waniton a padlót bámulta.

– Mondok néhány példát – tekintett fel, nem reagált Irina kétkedésére. – Ennek a világnak az egyik nagy erénye az őszinteség. Senki nem hazudik, mert a hazugság rossz. Mindenki bízni lehet, az emberek igazmondók és jóra valóak. De tegyük fel, valamelyik messzi csillaggyarmatról idevetődik egy gyilkos. A nyílt utcán üldözni kezd egy fiatal nőt, ám a lány befordul egy utcasarkon, és így a gyilkos elveszti a lány nyomát. Te azonban véletlenül az utcasarkon állsz, és látod, hogy merre fordult. A gyilkos hozzád rohan, és megkérdi, merre menekült a lány. Mit teszel? Melyik döntés a jó döntés? Hazudni fogsz, hogy megmentsd a lányt, vagy elárulod az igazat, és vállalod, hogy a gyilkos esetleg megtalálja és megöli, akit üldöz.

Irina aggódva kémlelte Waniton arcát.

– Furcsa gondolatok járnak mostanában a fejedben, Jack – a nő egy másodpercig hallgatott, maga elé meredt. – Megjjesztesz. – Belekortyolt a frissítőbe. – Eltekintve attól, hogy ilyen szituáció az életben nem fordulhat elő, felelek neked. Megtámadnám a gyilkost, és ha lehet, megölném őt. Ez volna az a cselekedet, ami abban a helyzetben helyes lenne.

– És mi történik, Irina, ha kiderül, hogy a férfi valójában nem gyilkos volt, hanem a nő férje, és csak egy vita hevében szakadtak el, de valójában imádják egymást? Ekkor is jó döntés lenne a gyilkosság?

Irina egyre komorabban méregette a férfit.

– Ilyesmi nem történne meg.

– Vegyünk egy másik példát. Az előbb említett jegyespár kibékül, megesküdnék és születik egy gyerekük. Később azonban úgy döntenek, hogy elválnak. Mindketten becsületes, jóra való emberek, és egyformán szeretik a gyermeküket. Ám a válás után a férfinak Amerikában, a nőnek Európában akad új munkahelye. Melyiküknél helyes elhelyezni a gyermeket, aki mindkettőjüket odaadóan szereti? Itt melyik a jó döntés?

– A gyerekeknek a nőnél a helye, azt hiszem, ez nem vitás.

Waniton a kezébe temette az arcát.

– Érted már, miről beszélek, Irina? A régi világban nem ezt mondtad volna.

– A régi világban ugyanezt mondtam volna, Jack.

– És az abortuszkérdésben is ugyanilyen döntésre jutnál? Megölhető egy négyhetes magzat?

– Igen, mivel még nem tekinthető megszületett embernek. Kár erőlködnöd, Jack, eldönthetetlen helyzetek nincsenek, ez a világ tényleg tudja, mi a jó és mi a rossz. Ettől ilyen békeszerető és nyugodt. Ezt a csendességet nem adnám fel a régi életemért, elhiheted. Nem értem, Philippe miként jutott ilyen mélyre a töprengésben, de meg is lett az eredménye. És féltelek téged is. Biztosan jól vagy?

A kérdés üres panel volt, Waniton nem is reagált rá.

– Figyelj rám, Irina! Emlékszel arra az órára, amikor először találkoztunk az itt élőkkel? Egy katonai létesítménybe szállítottak, és hetekig vallattak mindnyájunkat. Több nap esett ki az emlékezetünkől.

– Igen. És?

– Akkor kaptuk ezt...

A kapitány egy mikrochipet emelt elő a kabátzsebéből.

– Személyiség szabályozó modul. Eleinte hadi környezetben, katonáknál alkalmazták, hogy határozottan tudjanak dönteni. Ma már mindenkinek beültetik. Philippe-nek is beültették, de az övé elromlott. Ezért lett egyre komorabb, idegenebb, s mind

borúlátóbb. S ha megnézed, az egész könyvét átírták, csak az előszót hagyták érintetlenül. Szomorú, hogy erre csak most jöttem rá. És persze itt van a kormányzati szerv, amely a chipet kezeli és beülteti... nem szereti a szabadon gondolkodó embereket. Miután újra beültettek Philippe-nek egy másik chipet, a fiú valamely oknál fogva a saját halálát is jó és nemes ügynek hitte... azt hiszem, nem tévedek, ha azt gondolom, hogy emiatt kötötte fel magát. Meggyilkolták, Irina. A kormány emberei nem szeretik a hibát a Mátrixban...

– Nem értem, mi a gondod ezzel.

– Hat éve titokban megkerestem, és kivettem a saját chipemet. Így néz ki, látod? – Waniton a fény felé emelte a mikrolemezt. – Amióta kiszedtem, azon dolgozom, hogy a hajónaplónk adatait, valamint ennek a társadalomnak a tudását felhasználva visszajuthassak a saját dimenziómba... *haza*. És úgy tűnik, lehetséges. Ha segítenél... ha be tudnál vinni a NASA-hoz, és te is akarnád...

Irina elvette Wanitontól a chipet. Megvizsgálta, tünődve forgatta. Waniton magyarázott.

– Emiatt boldog ez a társadalom, emiatt tudja, mi a rossz és mi a jó. **Z**seniális rendszer, de Philippe megfejtette a titkát... az előszó akrosztikonjában írta le. **A**lig hihető, de ha a mondatok első betűit összeolvasod, megkapod a rejtjeles üzenetet. **N**e gondold, hogy mellébeszélék, olvasd végig magad!

Odaadta a könyvet a nőnek.

Volt azonban egy körülmény, amire nem figyelt: Irina ekkor már titokban jelzett az irodaházat üzemeltető rendészeti erőknél, akik abban a pillanatban berobbantak az iroda kapuján, és közrefogták Wanitont. **E**lvitték, és a nő hónapokig semmit sem halott régi parancsnokáról. **L**ényegében akkor sem lepődött meg, amikor – fél évvel később – a televízióban látta viszont, s hallotta a róla szóló hírt, miszerint leállította tudományos programját, amelyben egy interdimenzionális utazást lehetővé tevő folyamatot modellezett, majd otthona csillárjára felkötötte magát. **L**ehet, hogy azért tette – érvelt a riporternő –, mert megoldhatatlan problémába ütközött a kutatás során, vagy mert nem akarták kiadni az általa írt tudományos könyvet, annak meglehetősen furcsa előszava miatt. **A**z öreg kapitány szobájában mindössze egyetlen feljegyzést találtak, amely valami Irina Sztrugakovának szólt. **J**órészt érthetetlen képletek voltak rajta, valamint egy kétmondatos idézet Philippe Langroise kozmikus utazásról szóló könyvéből. **Ó**cska cetlire volt felróva erősen jobbra dőlő írással, hogy az öreg tudós nem foglalkozik többet interdimenzionális problémákkal, s állítólagos „rég” otthonába, egy kétértelmű Földre való visszatéréssel sem, mert ez a kutatás, csakúgy, mint a bolygó elhagyásával foglalkozó legtöbb kutatás... rossz.

